

ОГЛЯД СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі охарактеризовано основні педагогічні технології, які використовуються у вищій школі. Розглянуто традиційні та інноваційні педагогічні технології вищої освіти. Сучасна педагогіка - це сукупність теоретичних і прикладних наук про навчання, виховання та освіти як спеціально організовані та цілеспрямовані процеси, а також шляхи вдосконалення цих процесів. Тому процес навчання у вищій школі реалізується в рамках цілісної системи організаційних форм, методів і технологій навчання, що дає змогу сформувати компетентного спеціаліста.

Ключові слова: педагогічні технології, інновації, система освіти

Abstract

The study describes the main pedagogical technologies used in higher education. Traditional and innovative pedagogical technologies of higher education are considered. Modern pedagogy is a set of theoretical and applied sciences of teaching, education, and upbringing as specially organized and purposeful processes, as well as ways to improve these processes. Therefore, the learning process in higher education is implemented within a holistic system of organizational forms, methods, and technologies of teaching, which allows forming a competent specialist.

Keywords: pedagogical technologies, innovations, education system

Вступ

Сучасний період розвитку суспільства в державі, новітні трансформації, що проводяться в усіх сферах життя, вимагають від педагогів переходу на якісно новий рівень педагогічної роботи, оскільки відбувається заміна освітніх систем, методів навчання, педагогічних технологій. Педагогіка вищої школи має забезпечити реалізацію наступних функцій: навчальна, науково-пізнавальна, мотиваційна, перетворююча, прогностична, проєктивна, культурологічна, адаптивна, формуючо-освітня та формуючо-професійна. Таким чином, в освіті відбулися деякі зміни останнім часом, що тісно пов'язані з реформами вищої освіти, які спонукали до запровадження нових педагогічних технологій.

Метою даної роботи є дослідити сучасну педагогіку вищої школи та педагогічні технології, їх принципи, методи, на яких такі технології ґрунтуються.

Для досягнення цієї мети необхідно розв'язати наступні завдання: з'ясувати особливості сучасної освітньої системи та специфіку вищої освіти; розкрити принципи педагогіки вищої школи; дослідити педагогічні технології, які використовуються у вищій школі; визначити традиційні та інноваційні педагогічні технології навчання у вищій школі.

Результати дослідження

Сучасний етап розвитку українського суспільства характеризується виведенням освіти на рівень високорозвинених країн. Освіта є одним із найважливіших стратегічних напрямів будь-якої держави, оскільки містить потенціал майбутнього розвитку. Внаслідок зміцнення демократичних ідей у сучасному світі виникає потреба привести українську освіту у відповідність до вимог і запитів сьогодення. Відповідно, реакцією викладачів вищої школи стало масштабне розгортання інноваційного процесу, апробація та впровадження нових концепцій і технологій у теорію та практику сучасної освіти. Тому що, в умовах інформатизації та глобалізації сучасного суспільства необхідно сформувати компетентного фахівця.

Однак, це зовсім не означає, що сучасні педагоги повністю відійшли від традиційних педагогічних технологій навчання. Сучасна педагогіка – це сукупність теоретичних і прикладних наук про

навчання, виховання та освіти, як спеціально організовані та цілеспрямовані процеси, а також шляхи вдосконалення цих процесів. Саме тому процес навчання у вищій школі реалізується в рамках цілісної системи організаційних форм, методів і технологій навчання, що дає змогу сформувати компетентного сучасного спеціаліста.

Узагальнюючи це визначення, робимо висновок, що сучасні педагогічні технології включають такі компоненти: освітні технології, що визначають поняття освіти, освітні системи.

Сучасні педагогічні технології ЗВО мають відповідати таким критеріям: концептуальність, чітке визначення філософських, психологічних і соціальних понять, що визначають освітні цілі.

У сучасній вітчизняній та світовій педагогічній теорії та практиці існує багато варіантів педагогічних технологій і майже всі вони використовуються в системі вищої освіти.

Отже, існують такі класифікації:

- класифікація методів навчання: за рівнем активності студентів - пасивні та активні;
- за джерелом знань - словесні, наочні, практичні;
- за дидактичними цілями;
- за характером пізнавальної діяльності.

Найбільш визнаною на сьогоднішній день класифікацією педагогічних технологій є класифікація:

- за рівнем застосування - загальнопедагогічні, частково-предметні, галузеві, місцеві, модульні, вузькометодичні;
- за філософською основою - матеріалізм, ідеалізм, діалектика, метафізика, гуманізм, антигуманізм, прагматизм;
- за провідним фактором психологічного розвитку - біогенним, соціогенним, психогенним, ідеалістичним;
- за характером змісту та структури - освітні, релігійні, загальні, професійні, гуманістичні, технократичні, монотехнологічні, політехнологічні;
- за організаційними формами - академічний, аудиторний, клубний, індивідуальний, груповий, колективний спосіб навчання;
- за видом управління пізнавальною діяльністю - класична лекція, книжкове навчання, система малих груп, комп'ютерне навчання;
- за підходом до учня - авторитарний, дидактичний, особистісно орієнтований;
- за концепцією асиміляції - асоціативно-рефлекторна, розвиваюча, інтерналізуюча, гештальт-технології.

Кожна з цих педагогічних технологій має ряд особливостей, позитивних і негативних рис, тому не всі вони можуть бути використані в освітньому процесі ЗВО, а ступінь і масштаби їх використання залежать від багатьох факторів, які необхідно враховувати при виборі будь-якої з технологій.

Висновки

Таким чином, традиційні та інноваційні педагогічні технології навчання є важливим кроком на шляху виведення освітнього процесу на рівень високорозвинених країн. Це потребує від науково-педагогічних працівників належної психолого-педагогічної підготовки, перебудови організаційно-методичних аспектів освітнього процесу. Проблема формування нового типу освітнього простору, що адекватно реагує на глобальні соціокультурні зміни, та його значення в суспільному процесі є предметом вивчення як науковців, так і практиків-педагогів. На сьогоднішній день виникає закономірна потреба реформування системи освіти та зміни акцентів у практиці сучасної підготовки фахівців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вердіна С. В., Панченко А. Г. Секрети педагогічної майстерності. Уроки для вчителя.— Х.: Вид. група «Основа», 2008.— 111 с.
2. Гушулей І. В. Застосування інформаційних технологій у підготовці кваліфікованих робітників в умовах професійно-технічних училищ. Педагогіка і психологія професійної освіти: науково-методичний журнал. 2010. № 5. С. 79–84.
3. Мухіна Л.М. Структура конфліктологічної компетентності майбутнього вчителя. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського: збірник

наукових праць. Серія «Психологічні науки». За наук. ред. Н.О. Євдокимової. № 1 (16), травень 2016. Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2016. С. 142-146.

4. Комар О.А. Інтерактивні технології у ВНЗ. Режим доступу: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/375/1/interaktivni_tehn_VNZ.pdf

Коменчук Олег Вікторович – аспірант кафедри системного аналізу та інформаційних технологій, e-mail: komenchuk77@gmail.com.

Кирилячук Світлана Анатоліївна – к. пед. н., доцент, декан факультету інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: ksa07750@gmail.com

Komenchuk Oleh V. – Post-Graduate Student of the Chair of Systems Analysis and Information Technologies, e-mail: komenchuk77@gmail.com.

Kyrylashchuk S. A. – Associate Professor the department of Higher mathematics Dean of the Information Technology and Computer Engineering Department Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: ksa07750@gmail.com